

WYMAGANIA EDUKACYJNE

ROK SZKOLNY: 2025/2026

KLASA: III NLO

PRZEDMIOT: **historia**

UCZĄCY: Katarzyna Cabaj

1. ZAKRES WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Temat lekcji	Zagadnieni a	Wymagania na poszczególne oceny				
		dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
			Uczeń spełnia wymagania określone na ocenę dopuszczającą, a ponadto:	Uczeń spełnia wymagania określone na ocenę dostateczną, a ponadto:	Uczeń spełnia wymagania określone na ocenę dobrą, a ponadto:	Uczeń spełnia wymagania określone na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:
	- mimo wyraźnych braków w wiedzy potrafi przy pomocy nauczyciela odtworzyć wiadomości konieczne, istotne dla dalszego kształcenia; - wykazuje się niewielką znajomością faktografii i terminologii oraz w bardzo ograniczonym zakresie i z licznymi błędami lokalizuje fakty w czasie i przestrzeni; - z pomocą nauczyciela formułuje powierzchowne wnioski i oceny;	- wykazuje się znajomością podstawowych wymagań programowych; - w ograniczonym zakresie i z błędami posługuje się faktografią i terminologią oraz lokalizuje wydarzenia w czasie i przestrzeni; - dostrzega zasadnicze zależności przyczynowo–skutkowe; - w niewielkim zakresie poprawnie wnioskuje i ocenia wydarzenia, zjawiska i procesy; - posługuje się przeciętnym językiem i niewielkim zasobem terminologii historycznej; - wyciąga proste wnioski z informacji zaczerpniętych z różnych źródeł;	- wykazuje się znajomością podstawowych i dopełniających wymagań programowych; - poprawnie stosuje pojęcia i terminy historyczne oraz umiejscawia wydarzenia w czasie i przestrzeni; - w sposób odtworczy dostrzega związki i zależności między faktami i wydarzeniami oraz dokonuje analizy i syntezy omawianych zjawisk i procesów; - potrafi logicznie, ale nie w pełni samodzielnie, formułować oceny i wnioski - analizuje i interpretuje źródła historyczne; - w wypowiedziach prawidłowo posługuje się terminologią historyczną;	wykazuje się wiedzą i umiejętnościami ujętymi w planie jako wymagania podstawowe, dopełniające i rozszerzające; - bezbłędnie posługuje się faktografią i terminologią historyczną - swobodnie lokalizuje wydarzenia w czasie i przestrzeni; - w sposób pełny, rzetelny i wnikliwy analizuje i interpretuje wydarzenia, zjawiska i procesy oraz podejmuje próby samodzielnego oceniania i wnioskowania; - umiejętnie stosuje argumentację i doszukuje się analogii w omawianiu wydarzeń, zjawisk i procesów; - samodzielnie podejmuje działania zmierzające do poszerzenia i pogłębienia swojej wiedzy; - bezbłędnie analizuje i interpretuje różnego rodzaju źródła historyczne, ocenia ich wiarygodność i przydatność; - potrafi skorelować wiedzę historyczną z wiedzą z pokrewnych przedmiotów;	- spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą, - swobodnie i poprawnie operuje faktografią i terminologią; - dostrzega związki i zależności między zjawiskami z różnych dziedzin życia (polityka, społeczeństwo, gospodarka, kultura); - wykazuje się samodzielnością i wnikliwością w selekcjonowaniu i interpretacji wydarzeń, zjawisk i procesów; - prezentuje problemy, procesy i zjawiska w szerokim kontekście; - potrafi samodzielnie formułować wnioski, porównywać i oceniać postacie, zjawiska i wydarzenia;	

					- w sposób przemysłowy i wskazujący na rozumienie problemu prezentuje i uzasadnia swoje stanowisko; - potrafi odnieść się krytycznie do ocen i opinii innych ludzi; - samodzielnie i w przemysłowy sposób integruje wiedzę i umiejętności z różnych źródeł;
--	--	--	--	--	---

Rozdział I. Europa i Nowy Świat

Od wojny krymskiej do zjednoczenia Włoch	Wojna krymska i jej następstwa Plany zjednoczenia Włoch Wojna z Austrią i jej skutki Zjednoczenie Włoch	– lokalizuje w czasie wojnę krymską (1853–1856), powstanie Królestwa Włoch (1861) – identyfikuje postać Giuseppe Garibaldi – wymienia skutki wojny krymskiej – wymienia główne etapy jednoczenia Włoch	– stosuje pojęcia: <i>odwilż</i> , <i>posewastopolska</i> , <i>risorgimento</i> – lokalizuje w czasie i przestrzeni wyprawę „tysiąca czerwonych koszul” (1860) – identyfikuje postacie: Wiktora Emanuela II, Camilla Cavoura – wyjaśnia, jaką rolę w procesie jednoczenia Włoch odegrał Piemont – opisuje proces jednoczenia Włoch	– stosuje pojęcie <i>panslawizm</i> – lokalizuje w przestrzeni etapy jednoczenia Włoch – identyfikuje postacie: Mikołaja I, Aleksandra II – przedstawia przebieg wojny krymskiej – omawia politykę prowadzoną przez rząd Camilla Cavoura – wyjaśnia, dlaczego zjednoczenie Włoch można nazwać procesem oddolnym	– lokalizuje w czasie pokój w Paryżu (1856) – lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwy pod Magentą i Solferino (1859) – lokalizuje w czasie i przestrzeni zdobycie Sewastopola (1855) – wyjaśnia, dlaczego wojna krymska może być uważana za koniec porządku wiedeńskiego	– ocenia, jakie znaczenie dla sytuacji politycznej w Europie miała klęska Rosji w wojnie krymskiej – ocenia rolę Camilla Cavoura i Giuseppe Garibaldi w jednoczeniu państwa włoskiego
Zjednoczenie Niemiec	Wielkie czy Małe Niemcy? Związek Północnoniemiecki Wojna z Francją i zjednoczenie Niemiec Komuna Paryska	– stosuje pojęcie <i>zjednoczenie „krwią i żelazem”</i> – lokalizuje w czasie ustanowienie Cesarstwa Niemieckiego (I 1871) – identyfikuje postać Ottona von Bismarcka	– stosuje pojęcia: <i>Małe Niemcy</i> , <i>Wielkie Niemcy</i> , <i>Komuna Paryska</i> – lokalizuje w czasie: wojnę koalicyjną prusko-austriacką z Danią (1864), wojnę prusko-austriacką (1866), wojnę francusko-pruską (1870) – identyfikuje postacie: Wilhelma I Hohenzollerna, Napoleona III – opisuje, jakimi metodami Otto von Bismarck zdecydował się	– lokalizuje w czasie: utworzenie Niemieckiego Związku Celnego (1834), utworzenie Związku Północnoniemieckiego (1867), powstanie Austro-Węgier (1867), Komunę Paryską (III–V 1871) – lokalizuje w przestrzeni etapy jednoczenia Niemiec – wyjaśnia, dlaczego zjednoczenie Niemiec można	– lokalizuje w czasie: pokój w Pradze (1866), pokój we Frankfurcie (V 1871) – lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Sadową (1866), oblężenie i kapitulację Sedanu (1870) – wyjaśnia, jakie znaczenie dla układu sił w Europie miało powstanie Cesarstwa Niemieckiego – omawia różnice i podobieństwa w procesie zjednoczenia Włoch i Niemiec	– ocenia, która spośród wojen stoczonych przez Prusy była najważniejsza i najbardziej ryzykowna – ocenia politykę zjednoczenia Ottona von Bismarcka

			dokonać zjednoczenia Niemiec	nazwać procesem odgórnym		
Stany Zjednoczone w XIX wieku	Stany Zjednoczone i ich społeczeństwo Wojna secesyjna Skutki wojny secesyjnej Napływ ludności do USA Budowa potęgi USA	– lokalizuje w czasie wojnę secesyjną (1861–1865) – identyfikuje postać Abrahama Lincolna – wymienia przyczyny i skutki wojny secesyjnej	– stosuje pojęcia: <i>demokraci, republikanie, secesja, wojna totalna</i> – lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Gettysburgiem (1863) – identyfikuje postaci: Ulyssesa Granta, Roberta Lee – omawia kwestię niewolnictwa i jej wpływ na konflikt między Północą a Południem – charakteryzuje polityczne, gospodarcze i społeczne skutki wojny secesyjnej	– stosuje pojęcia: <i>izolacjonizm, abolicjonizm, taktyka spalonej ziemi</i> – lokalizuje w czasie: wybór Abrahama Lincolna na prezydenta USA (1860), zniesienie niewolnictwa w USA (1863) – lokalizuje w czasie: ogłoszenie doktryny Monroego (1823), powstanie Skonfederowanych Stanów Ameryki (1861) – lokalizuje w czasie i przestrzeni atak na Fort Sumter (1861) – przedstawia przebieg wojny secesyjnej	– lokalizuje w przestrzeni rozwój terytorialny USA w XIX w. – identyfikuje postać Jeffersona Davisa – porównuje potencjał gospodarczy, społeczny i polityczny obu stron konfliktu w wojnie secesyjnej – omawia skutki ekspansji terytorialnej Stanów Zjednoczonych – przedstawia sytuację rdzennej ludności Stanów Zjednoczonych w XIX w.	– ocenia, jakie znaczenie dla Stanów Zjednoczonych miała wojna secesyjna – ocenia, czym różniło się społeczeństwo Stanów Zjednoczonych od społeczeństw krajów europejskich – ocenia, jakie znaczenie dla Stanów Zjednoczonych miała wojna secesyjna
Ekspansja kolonialna	Kolonializm w XIX wieku Kolonizacja Afryki Kolonializm w Azji Następstwa kolonializmu	– stosuje pojęcia: <i>kolonializm, imperializm</i> – wymienia przyczyny ekspansji kolonialnej – wymienia skutki ekspansji kolonialnej	– stosuje pojęcia: <i>metropolia, protektorat, eksterminacja</i> – lokalizuje w przestrzeni zasięg imperiów kolonialnych mocarstw europejskich w Afryce i Azji – omawia ekonomiczne, polityczne, militarne, społeczne i kulturowe przyczyny ekspansji kolonialnej	– stosuje pojęcia: <i>dominium, półkolonia</i> – identyfikuje postać Cecilą Rhodesa – opisuje proces kolonizacji Afryki przez Wielką Brytanię, Niemcy i Włochy – przedstawia przykłady konfliktów kolonialnych – omawia politykę mocarstw europejskich wobec Chin	– identyfikuje postaci: Mutsuhito, Ferdinanda de Lessepsa – lokalizuje w czasie: otwarcie Japonii (1854), otwarcie Kanału Sueskiego (1869), powstanie Mahdiego (1881–1899), konferencję berlińską (1885), – omawia przykłady oporu rdzennych ludów Afryki i Azji wobec kolonizatorów	– ocenia postawy kolonizatorów w wobec rdzennej ludności Afryki – ocenia skutki ekspansji kolonialnej w Afryce i Azji – ocenia znaczenie XIX-wiecznego kolonializmu dla metropolii i państw kolonizowanych
Nowe ideologie i ruchy społeczne	Demokratyzacja w Europie Socjalizm i ruch robotniczy Chrześcijańska	– stosuje pojęcia: <i>demokratyzacja, antysemityzm, emancypacja</i> – wymienia nowe ideologie i ruchy społeczne, które powstały	– stosuje pojęcia: <i>socjaldemokracja, chrześcijańska demokracja, nacjonalizm, anarchizm</i> – lokalizuje w czasie: przyznanie powszechnego	– stosuje pojęcia: <i>internacjonalizm, solidaryzm społeczny, sufrażystki, feminizm</i> – identyfikuje postać Eduarda Bernsteina	– stosuje pojęcie <i>darwinizm społeczny</i> – lokalizuje w czasie powstanie pierwszej partii robotniczej (1869) – wyjaśnia, jaką rolę w ruchu robotniczym	– ocenia skutki demokratyzacji

	demokracja i nacjonalizm Ruch na rzecz równouprawnienia kobiet	w pierwszej połowie XIX w. – wymienia postulatory ruchu emancypacyjnego o kobiet	prawa wyborczego we Francji (1848), ogłoszenie Encykliki <i>Rerum novarum</i> (1891) – identyfikuje postacie: Karola Marksa, Leona XIII – wyjaśnia, na czym polegał proces demokratyzacji	– przedstawia okoliczności powstania ruchu robotniczego – omawia podstawy ideologiczne nacjonalizmu	miała odgrywać I i II Międzynarodówka	
Życie w epoce wielkich przemian	Rzecz nauki Postęp techniczny Zmiany ludnościowe Pozytywizm Nowe nurty w sztuce i architekturze Kultura staje się masowa Aktywny wypoczynek	– stosuje pojęcia: <i>urbanizacja, pozytywizm, impresjonizm, secesja</i> – identyfikuje postacie: Charlesa Darwina, Alberta Einsteina, Marii Skłodowskiej-Curie, Thomasa Edisona, Émile’a Zoli, Honoré de Balzaca, Claude’a Moneta, Vincenta van Gogha, Pabla Picassa – wymienia wynalazki techniczne przełomu XIX i XX w.	– stosuje pojęcia: <i>darwinizm, scjentyzm, realizm, naturalizm</i> – wyjaśnia, jakie skutki miał wszechstronny rozwój nauki w drugiej połowie XIX i na początku XX w. – wyjaśnia, jaki wpływ miały wynalazki na rozwój komunikacji – wyjaśnia, jaki wpływ na życie codzienne miały odkrycia naukowe drugiej połowy XIX i początków XX w.	– stosuje pojęcia: <i>postimpresjonizm, historyzm, symbolizm, kubizm, skauting</i> – wymienia osiągnięcia naukowe w dziedzinie nauk przyrodniczych i ścisłych – omawia wpływ przemian cywilizacyjnych na zmiany ludnościowe na przełomie XIX i XX w. – przedstawia wkład Polaków w rozwój nauki na przełomie XIX i XX w. istycznej – wyjaśnia, dlaczego impresjonizm stanowił przewrót w XIX-wiecznym malarstwie europejskim	– opisuje, jakie były przyczyny i skutki wzrostu liczby ludności w Europie i na świecie – przedstawia, jak zmieniło się podejście XIX-wiecznego społeczeństwa do sposobów spędzania wolnego czasu przez dorosłych i młodzież – omawia problematykę literatury pozytywistycznej – charakteryzuje sztukę i architekturę drugiej połowy XIX i początków XX w.	– ocenia wpływ postępu technicznego na życie codzienne – ocenia, jakie znaczenie miał wzrost populacji kultury fizycznej w XIX w.

Rozdział II. Ziemia polska w drugiej połowie XIX wieku

Powstanie styczniowe	Geneza powstania Wybuch powstania styczniowego Przebieg walk Powstanie styczniowe na arenie międzynarodowej Upadek powstania	– stosuje pojęcie <i>polskie państwo podziemne</i> – lokalizuje w czasie: wybuch powstania styczniowego i ogłoszenie manifestu Tymczasowego Rządu Narodowego (22 I 1863), – identyfikuje postać Romualda Traugutta	– stosuje pojęcia: „ <i>biali</i> ”, „ <i>czerwoni</i> ”, <i>branka</i> – lokalizuje w przestrzeni tereny, które były objęte działaniami polskich partyzantów – identyfikuje postacie: Aleksandra II, Aleksandra Wielopolskiego, Ludwika Mierosławskiego, – omawia poglądy „białych” i	– stosuje pojęcie <i>odwilż posewastopolska</i> – wyjaśnia, co dla mieszkańców Królestwa Polskiego przyniosła odwilż posewastopolska – omawia politykę Aleksandra Wielopolskiego w Królestwie Polskim – przedstawia sytuację w Królestwie Polskim przed wybuchem	– identyfikuje postacie: Józefa Haukego-Bosaka, Stanisława Brzóska – wyjaśnia, co miało wpływ na odzyskanie idei niepodległościowych na przełomie lat 50. i 60. XIX w. – wyjaśnia wpływ polityki Aleksandra Wielopolskiego na radykalizację nastrojów w Królestwie Polskim	– ocenia stosunek opinii międzynarodowej do powstania styczniowego
----------------------	--	--	---	---	--	--

		– wymienia przyczyny powstania styczniowego	„czerwonych” na kwestię niepodległości Polski – przedstawia okoliczności wybuchu powstania styczniowego – charakteryzuje przebieg walk powstańczych – przedstawia okoliczności upadku powstania styczniowego	powstania styczniowego – omawia sposób organizacji i funkcjonowania polskiego państwa podziemnego – omawia rolę, jaką odegrał Romuald Traugutt w powstaniu styczniowym	– porównuje i ocenia programy „białych” i „czerwonych” – porównuje charakter walk podczas powstania listopadowego i styczniowego	
Ziemie polskie po powstaniu styczniowym	Represje po upadku powstania Od walki do pracy organicznej Germanizacyjna polityka władz niemieckich Postawy Polaków wobec germanizacji Walka z germanizacją Autonomia galicyjska	– stosuje pojęcia: <i>rusyfikacja, pozytywizm warszawski praca organiczna praca u podstaw, germanizacja</i> – wymienia represje, jakie dotknęły Polaków w różnych zaborach po powstaniu styczniowym – wymienia cechy charakterystyczne pracy organicznej i pracy u podstaw – wymienia działania Polaków, które były przykładem walki z rusyfikacją i germanizacją	– stosuje pojęcia: <i>noc apuchtinowska, lojalizm, trójlojalizm, Kulturkampf, rugi pruskie</i> – identyfikuje postacie: Aleksandra II, Karola Marcinkowskiego, Hipolita Cegielskiego, Michała Drzymały – charakteryzuje represje władz carskich wobec Królestwa Polskiego – omawia politykę Kulturkampfu wobec Polaków w zaborze pruskim – wyjaśnia, w jaki sposób władze pruskie walczyły z polskością w sferze ekonomicznej – omawia postawy Polaków wobec rusyfikacji i germanizacji – podaje przykłady działań w zakresie pracy organicznej i pracy u podstaw we wszystkich trzech zaborach	– stosuje pojęcia: <i>tajne komplety, stańczycy</i> – omawia represje wobec uczestników powstania – wyjaśnia, w jaki sposób Polacy wyrażali postawę opozycyjną wobec polityki władz zaborczych po powstaniu styczniowym – omawia rolę, jaką odgrywały Komisja Kolonizacyjna i Hakata w polityce germanizacji – wyjaśnia, dlaczego walkę Polaków z germanizacją w zaborze pruskim nazywa się „najdłuższą wojną nowoczesnej Europy” – wymienia instytucje życia politycznego, społecznego i kulturalnego, które były przejawem autonomii galicyjskiej – przedstawia poglądy konserwatystów krakowskich zwanych stańczykami	– wyjaśnia, z jakiego powodu w okresie popowstaniowym szczególne znaczenie zyskały idee pozytywizmu – omawia proces łagodzenia polityki władz zaborczych wobec Polaków w Galicji – wyjaśnia, dlaczego Galicję można nazywać polskim Piemontem	– ocenia postawy Polaków wobec zaborców po powstaniu styczniowym – ocenia rolę Galicji jako ostoji polskiego życia narodowego
Zmiany gospodarcze i społeczne na	Rolnictwo w trzech zaborach Rozwój przemysłu	– stosuje pojęcie <i>emancypacja</i> – lokalizuje w czasie uwłaszczenie chłopów w	– stosuje pojęcie <i>asymilacja</i> – identyfikuje postacie: Ignacego Łukasiewicza, Elizy Orzeszkowej	– stosuje pojęcia: <i>serwituty, syjonisci</i> – charakteryzuje przemiany w rolnictwie na ziemiach polskich	– porównuje rozwój rolnictwa we wszystkich trzech zaborach – charakteryzuje przemiany społeczne	– ocenia znaczenie pracy organicznej i pracy u podstaw dla

ziemiach polskich	Przemiany społeczne Asymilacja Żydów Emancypantki	Galicji (1848) i Królestwie Polskim (1864) – wymienia zmiany społeczne, które zaszły na ziemiach polskich w drugiej połowie XIX wieku	– przedstawia poziom rozwoju rolnictwa na ziemiach polskich pod zaborami – omawia proces rozwoju przemysłu w Królestwie Polskim	w drugiej połowie XIX w. – opisuje rozwój przemysłu w zaborze pruskim i austriackim – omawia przyczyny i skutki asymilacji Żydów – wyjaśnia, jaki wpływ na przemiany gospodarcze oraz społeczne i narodowe na polskiej wsi miało uwłaszczenie	na ziemiach polskich w drugiej połowie XIX w. – opisuje położenie mniejszości żydowskiej na ziemiach polskich w drugiej połowie XIX w.	kształtowani a się nowoczesnego narodu polskiego
Nowe nurty polityczne	Ruch socjalistyczny Ruch narodowy Ruch ludowy Rewolucja 1905 roku w Rosji Rewolucja 1905 roku na ziemiach polskich Skutki rewolucji z lat 1905–1907	– identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Wincentego Witosa – wymienia polskie partie polityczne reprezentujące ruch socjalistyczny, ludowy i narodowy – omawia skutki rewolucji 1905–1907 na ziemiach polskich	– stosuje pojęcie <i>solidaryzm narodowy</i> – identyfikuje postacie: Ludwika Waryńskiego, Bolesława Limanowskiego – wymienia postulaty programowe polskiego ruchu socjalistycznego, ludowego i narodowego – wyjaśnia, dlaczego doszło do wybuchu rewolucji 1905–1907 w Rosji i na ziemiach polskich	– identyfikuje postacie: Róży Luksemburg, Juliana Marchlewskiego, Stanisława Stojalowskiego, Marii i Bolesława Wysłouchów – omawia proces budowania polskiego ruchu narodowego – omawia okoliczności powstania ruchu ludowego	– lokalizuje w przestrzeni ośrodki wystąpień robotniczych w okresie rewolucji z lat 1905–1907 – porównuje cele i założenia programowe PPS i SDKPiL – omawia rozwój partii socjalistycznych, narodowych i ludowych na ziemiach polskich	– ocenia skutki rewolucji 1905–1907 na ziemiach polskich
Polska kultura i nauka przełomu XIX i XX wieku	Polski pozytywizm Młoda Polska Malarstwo i rzeźba przełomu XIX i XX wieku Polska nauka pod zaborami Polscy naukowcy na świecie	– stosuje pojęcia: <i>pozytywizm warszawski</i> , <i>Młoda Polska (modernizm)</i> – identyfikuje postacie: Bolesława Prusa, Henryka Sienkiewicza, Jana Matejki, Marii Skłodowskiej-Curie – przedstawia założenia polskiego pozytywizmu	– stosuje pojęcie <i>malarstwo historyczne</i> – identyfikuje postacie: Elizy Orzeszkowej, Stefana Żeromskiego, Władysława Reymonta, Stanisława Wyspiańskiego, Ignacego Jana Paderewskiego, Zygmunta Wróblewskiego, Karola Olszewskiego, Ignacego Łukasiewicza – przedstawia idee Młodej Polski – omawia problematykę	– identyfikuje postacie: Aleksandra Świętochowskiego, Marii Konopnickiej, Adama Asnyka, Kazimierza Przerwy-Tetmajera, Stanisława Witkiewicza, Jacka Malczewskiego, Heleny Modrzejewskiej – porównuje założenia polskiego pozytywizmu z ideami romantyzmu i Młodej Polski	– identyfikuje postacie: Jana Kasprówicza, Gabrieli Zapolskiej, Leona Wyczółkowskiego, Józefa Mehoffera, Olgi Boznańskiej, Feliksa Nowowiejskiego, Karola Szymanowskiego, Edmunda Strzeleckiego, Ernesta Malinowskiego, Bronisława Piłsudskiego	– ocenia wkład twórców okresu pozytywizmu i Młodej Polski w rozwój kultury narodowej – ocenia, jaką rolę w polskiej kulturze odgrywały dzieła nawiązujące do historii Rzeczypospolitej

			polskiej literatury pozytywistycznej – wymienia przykłady dzieł tworzonych „ku pokrzepieniu serc”			
Rozdział III. I wojna światowa						
Świat w przededniu Wielkiej Wojny	Spory między mocarstwami Powstanie dwóch przeciwstaw nych sojuszy Wojna rosyjsko- japońska „Kocioł bałkański” Wyścig zbrojeń Zamach w Sarajewie	– stosuje pojęcia: <i>trójprzymierze</i> , <i>trójporozumienie</i> <i>e (ententa)</i> – lokalizuje w czasie: wybuch I wojny światowej (28 VII 1914) – lokalizuje w przestrzeni państwa wchodzące w skład trójprzymierza i trójporozumieni a	– stosuje pojęcia: <i>belle époque</i> , <i>państwa centralne</i> , „kocioł bałkański” – lokalizuje w czasie: zamach w Sarajewie (28 VI 1914) – identyfikuje postacie: Wilhelma II, arcyksięcia Franciszka Ferdynanda Habsburga – omawia proces tworzenia się bloków polityczno- militarnych przez I wojnę światową – wymienia cele, które skłaniały mocarstwa europejskie do zawierania sojuszy	– stosuje pojęcie <i>panslawizm</i> – omawia przyczyny, przebieg i skutki wojny rosyjsko-japońskiej – wyjaśnia, na czym polegał wyścig zbrojeń na przełomie XIX i XX w. – przedstawia skutki wojen bałkańskich – wyjaśnia, dlaczego sytuację na Bałkanach nazywano „kotłem bałkańskim”	– stosuje pojęcie <i>Weltpolitik</i> – identyfikuje postać Gawriła Principa – charakteryzuje międzynarodowy układ sił na przełomie XIX i XX w. – wyjaśnia, jakie skutki miało prowadzenie Weltpolitik przez Niemcy – wyjaśnia, jak polityka Niemiec na przełomie XIX i XX w. wpłynęła na światowy układ sił – opisuje sytuację na Bałkanach na początku XX w.	– ocenia wpływ sytuacji na Bałkanach na wybuch konfliktu światowego
Fronty Wielkiej Wojny	Wybuch I wojny światowej Nieudana wojna błyskawiczna Wojna pozycyjna na froncie zachodnim Front wschodni Front bałkański i włoski	– stosuje pojęcie <i>wojna pozycyjna</i> – lokalizuje w czasie: bitwę nad Marną (IX 1914), bitwę pod Verdun (II– XII 1916), bitwę nad Sommą (VII–XI 1916) – charakteryzuje sposób prowadzenia wojny pozycyjnej – wymienia nowe rodzaje broni zastosowane na froncie zachodnim	– stosuje pojęcia: <i>wojna</i> <i>błyskawiczna</i> , <i>wojna manewrowa</i> – wyjaśnia, na czym polegał plan wojny błyskawicznej – wyjaśnia, na czym polegał tzw. efekt domina w przypadku wybuchu I wojny światowej – wyjaśnia, na czym polegała wojna manewrowa	– lokalizuje w przestrzeni państwa, które uczestniczyły w wojnie po stronie państw centralnych lub ententy – identyfikuje postacie: Alfreda von Schlieffena, Ferdynanda Focha, Paula von Hindenburga – wyjaśnia, jaką rolę odgrywały nowe rodzaje broni zastosowane na froncie zachodnim – omawia przebieg działań wojennych na froncie zachodnim i wschodnim – wymienia kluczowe momenty w przebiegu działań wojennych na froncie wschodnim i zachodnim w latach 1914–1916	– omawia zmiany w składzie trójprzymierza i trójporozumienia – omawia różnice między działaniami zbrojnymi na froncie wschodnim i zachodnim – opisuje działania wojenne na froncie bałkańskim i włoskim	– ocenia, jakie skutki dla państw centralnych miało fiasko planu wojny błyskawiczn ej – ocenia skuteczność wojny pozycyjnej i manewrowej

Rewolucje w Rosji	Rewolucja lutowa Okres dwuwładzy Rewolucja październikowa Wojna domowa Rosja po rewolucji	– stosuje pojęcia: <i>rewolucja lutowa, rewolucja październikowa</i> – lokalizuje w czasie: wybuch rewolucji lutowej (III 1917), wybuch rewolucji październikowej (6/7 XI 1917), proklamowanie powstania ZSRS (1922) – identyfikuje postacie: Mikołaja II, Włodzimierza Lenina	– stosuje pojęcia: <i>dwuwładza, bolszewicy, dyktatura proletariatu, Czecha</i> – wymienia przyczyny i skutki rewolucji lutowej – charakteryzuje okres dwuwładzy w Rosji – wyjaśnia, jaką rolę odegrał Włodzimierz Lenin w czasie rewolucji rosyjskich – omawia proces budowania ZSRS	– stosuje pojęcie <i>tezy kwietniowe</i> – omawia sytuację militarną, polityczną i gospodarczą w Rosji do 1917 r. – wyjaśnia, dlaczego bolszewicy w okresie dwuwładzy cieszyli się rosnącym poparciem – opisuje przebieg rewolucji październikowej – przedstawia przyczyny wojny domowej – przedstawia metody, jakie stosowali bolszewicy w celu umocnienia swojej władzy	– stosuje pojęcia: <i>mienszewicy, eserowcy, kadeci</i> – omawia i porównuje programy rosyjskich stronnictw politycznych – wyjaśnia, co przyczyniło się do sukcesu Armii Czerwonej w wojnie domowej – wyjaśnia, co skłoniło Lenina do brutalnej rozprawy z carem i jego rodziną	– ocenia metody stosowane przez bolszewików w celu umocnienia swojej władzy – omawia wpływ rewolucji rosyjskich na układ sił w Europie podczas I wojny światowej
Kłęska państw centralnych	Wojna na morzach Przystąpienie Stanów Zjednoczonych do wojny Sytuacja państw centralnych pod koniec wojny Kłęska sojuszników Niemiec Kapitulacja Niemiec Skutki Wielkiej Wojny	– stosuje pojęcie <i>nieograniczona wojna podwodna</i> – lokalizuje w czasie: rozejm w Compiègne i zakończenie I wojny światowej (11 XI 1918) – identyfikuje postać Thomasa Woodrowa Wilsona – wymienia najważniejsze skutki I wojny światowej dla Europy	– identyfikuje postać Wilhelma II – wyjaśnia okoliczności i skutki zawarcia pokoju w Brześciu – omawia skutki polityczne, gospodarcze i społeczne Wielkiej Wojny	– stosuje pojęcie <i>Mitteuropa</i> – identyfikuje postacie: Ericha Ludendorffa – wyjaśnia, dlaczego Niemcy zdecydowały się na nieograniczoną wojnę podwodną – wyjaśnia, jakie skutki przyniosła nieograniczona wojna podwodna – przedstawia okoliczności przystąpienia stanów Zjednoczonych do wojny	– omawia problemy, z jakimi zmagaly się państwa centralne po 1916 r. – omawia przebieg i skutki rewolucji listopadowej w Niemczech – wyjaśnia, dlaczego państwa centralne poniosły klęskę w I wojnie światowej	– ocenia polityczne, ekonomiczne i społeczne skutki I wojny światowej
Polacy na frontach Wielkiej Wojny	Polacy u boku Austro-Węgier Legiony Polskie Formacje polskie u boku Rosji Polacy w armiach zaborczych Szlak bojowy Legionów Polskich Wojsko polskie we Francji	– stosuje pojęcie <i>Legiony Polskie</i> – identyfikuje postać Józefa Piłsudskiego – wymienia polskie formacje wojskowe walczące w I wojnie światowej	– stosuje pojęcie <i>kryzys przysięgowy</i> – identyfikuje postacie: Józefa Hallera, Romana Dmowskiego, Ignacego Jana Paderewskiego – przedstawia okoliczności powstania Legionów Polskich – omawia skutki kryzysu przysięgowego	– stosuje pojęcie <i>Błękitna Armia</i> – lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwy stoczone przez Legiony Polskie – omawia polityczne koncepcje niepodległościowe w Galicji i Królestwie Polskim – wyjaśnia, w jakim celu powołano Polską Organizację Wojskową	– stosuje pojęcie <i>bajończycy</i> – identyfikuje postać Tadeusza Kasprzyckiego – omawia proces formowania wojska polskiego we Francji – omawia genezę Legionów Polskich	– ocenia, jakie znaczenie dla Polaków mogła mieć walka w wojnie toczzonej przez zaborców

Sprawa polska na arenie międzynarodowej	Sprawa polska w 1914 roku Państwa centralne wobec sprawy polskiej Sprawa polska w polityce ententy Polacy na konferencji pokojowej w Paryżu	– stosuje pojęcie <i>Akt 5 listopada</i> – lokalizuje w czasie: traktat wersalski (28 VI 1919) – identyfikuje postacie: Thomasa Woodrowa Wilsona, Ignacego Jana Paderewskiego, Romana Dmowskiego – wymienia postanowienia Aktu 5 listopada	– stosuje pojęcie <i>mały traktat wersalski</i> – lokalizuje w czasie: konferencję pokojową w Paryżu (I 1919–I 1920) – przedstawia postanowienia konferencji pokojowej w Paryżu dotyczące Polski	– wymienia dokumenty dotyczące sprawy polskiej wydawane przez państwa centralne i państwa ententy – przedstawia, jak zmieniało się stanowisko państw ententy wobec sprawy polskiej w czasie I wojny światowej	– przedstawia stosunek państw zaborczych do sprawy polskiej w momencie wybuchu wojny – omawia przemiany, jakie zachodziły w stanowisku Rosji wobec sprawy polskiej	– ocenia znaczenie Aktu 5 listopada dla narodu polskiego – ocenia rolę, jaką w propagowaniu sprawy polskiej w latach 1914–1919 odegrał Ignacy Jan Paderewski
---	--	---	--	--	---	---

Rozdział IV. Świat w okresie międzywojennym

Świat po Wielkiej Wojnie	Traktat wersalski Rozpad Austro-Węgier Traktaty z Bułgarią i Turcją Liga Narodów Mały traktat wersalski Skutki I wojny światowej Wielki kryzys <i>New Deal</i>	– stosuje pojęcia: <i>Liga Narodów, Wielki Kryzys, New Deal</i> – lokalizuje w czasie: traktat wersalski (28 VI 1919) – identyfikuje postacie: Franklina Delano Roosevelta – lokalizuje w przestrzeni nowe państwa, które powstały w Europie po 1918 r. – wymienia postanowienia traktatu wersalskiego	– stosuje pojęcia: <i>demilitaryzacja, mały traktat wersalski, hiperinflacja, „czarny czwartek”, nacjonalizacja, interwencjonizm</i> – lokalizuje w przestrzeni postanowienia traktatu wersalskiego – wymienia postanowienia pokojów z Austrią, Węgrami, Bułgarią i Turcją – charakteryzuje gospodarcze i społeczne skutki I wojny światowej – przedstawia działania podjęte przez władze USA w ramach New Deal w celu wyjścia z kryzysu gospodarczego	– stosuje pojęcia: <i>bańka spekulacyjna</i> , — identyfikuje postać Mustafy Kemala Paszy – wyjaśnia, dlaczego doszło do przyjęcia tzw. małego traktatu wersalskiego – wyjaśnia, z jakiego powodu po I wojnie światowej pojawiło się zjawisko hiperinflacji – przedstawia, w jaki sposób doszło do Wielkiego Kryzysu w USA i rozprzestrzenienia się go na cały świat	– wyjaśnia, w jakich okolicznościach doszło do upadku sułtanatu w Turcji – omawia nowy układ sił w Europie po zakończeniu I wojny światowej – przedstawia, w jaki sposób państwa próbowały chronić swoją gospodarkę przed Wielkim Kryzysem	– ocenia skutki wprowadzenia a tzw. małego traktatu wersalskiego — ocenia skutki Wielkiego Kryzysu
ZSRS – imperium komunistyczne	Powstanie ZSRS Gospodarka ZSRS Rządy Stalina Kult jednostki Międzynarodowa działalność Kominternu	– stosuje pojęcia: <i>Nowa Polityka Ekonomiczna, kult jednostki</i> – lokalizuje w czasie: utworzenie ZSRS (XII 1922), pakt Ribbentrop–	– stosuje pojęcia: <i>komunizm wojenny, kolektywizacja rolnictwa, industrializacja, łagier</i> – identyfikuje postać Lwa Trockiego – omawia okoliczności powstania ZSRS	– stosuje pojęcia: <i>kolektywizm, Gulag, kolchoz, sowchoz</i> – lokalizuje w przestrzeni regiony, w których znalazły się największe skupiska łagrów – wymienia i opisuje etapy przebudowy gospodarki ZSRS	– stosuje pojęcia: <i>Międzynarodówka Komunistyczna (Komintern), front ludowy</i> – przedstawia metody, jakimi Józef Stalin pozbywał się swoich przeciwników politycznych – przedstawia przykłady zbrodni	– ocenia politykę Józefa Stalina wobec przeciwników w politycznych i własnego narodu – ocenia, jakie skutki

	brodnie sowieckie przed II wojną światową Rywalizacja i współpraca ZSRS i Niemiec	Mołotow (23 VIII 1939) – identyfikuje postać Józefa Stalina – wyjaśnia, na czym polegał kult jednostki w ZSRS	– wyjaśnia, w jakim celu wprowadzono kult Józefa Stalina w ZSRS – opisuje relacje sowiecko- niemieckie w okresie międzywojennym	– wyjaśnia, jakie cele gospodarcze przyświecały władzy sowieckiej po 1928 r. – omawia skutki kolektywizacji rolnictwa w ZSRS	sowieckich przed II wojną światową – wyjaśnia, na czym polegał i jak działał system łagrów w ZSRS – charakteryzuje sposób sprawowania władzy przez Józefa Stalina	przyniosło zrealizowani e w praktyce planu budowy państwa komunistycz nego
Rozwój faszyzmu w Europie	Narodziny włoskiego faszyzmu Powstanie nazizmu Przejęcie władzy przez Hitlera Rządy Hitlera Początki zbrodni hitlerowskich Społeczeńst wo III Rzeszy Kryzys demokracji w Europie	– stosuje pojęcia: <i>faszyzm, nazizm, Führer</i> – identyfikuje postacie: Benito Mussoliniego, Adolfa Hitlera – wyjaśnia, jaką rolę odegrali Benito Mussolini i Adolf Hitler w budowaniu państwa totalitarnego we Włoszech i Niemczech	– stosuje pojęcie <i>Duce</i> – identyfikuje postać Josefa Goebbelsa – omawia działania, jakie podjął Benito Mussolini w celu utworzenia państwa faszystowskiego we Włoszech – wyjaśnia, w jakich okolicznościach Adolf Hitler przejął władzę w Niemczech – omawia proces tworzenia niemieckiego państwa nazistowskiego – omawia metody, które stosowali naziści w celu stworzenia posłusznego sobie społeczeństwa – wymienia działania nazistów, które miały prowadzić do eksterminacji Żydów w Niemczech	– stosuje pojęcie <i>eugenika</i> – omawia proces tworzenia się faszyzmu we Włoszech – przedstawia przyczyny narodzin nazizmu w Niemczech – wymienia grupy, które zostały wykluczone ze społeczeństwa niemieckiego i przedstawia stosowane wobec nich metody represji – wyjaśnia, z czego wynikał antysemityzm nazistowski i jakie miał konsekwencje – wymienia przykłady zbrodni hitlerowskich w latach 30. XX w. – wyjaśnia, dlaczego Europa w końcu lat 20. i na początku lat 30. XX w. przeżywała kryzys demokracji	– charakteryzuje sytuację wewnętrzną i politykę zagraniczną Republiki Weimarskiej – wyjaśnia, dlaczego Adolf Hitler rozprawił się z przywódcami SA – porównuje założenia ideowe włoskiego faszyzmu i niemieckiego nazizmu – wymienia działania włoskich faszystów i niemieckich nazistów, które świadczą o totalitarnym charakterze stworzonych przez nich państw	– ocenia, które założenia ideologii nazistowskie j mogły prowadzić do zbrodniczej działalności jej zwolenników
Przemiany społeczne w okresie międzywoj ennym	Demokratyzacja i emancypacja kobiet Rozwój oświaty i nauki Kultura masowa i mass media Rozwój techniki Architektura okresu międzywojen nego	– stosuje pojęcia: <i>demokratyzacja, kultura masowa, społeczeństwo masowe</i> – omawia społeczne, polityczne i kulturowe skutki emancypacji kobiet – wymienia cechy kultury masowej	– stosuje pojęcia: <i>mass media, społeczeństwo konsumpcyjne, socrealizm, modernizm</i> – identyfikuje postacie: Alberta Einsteina, Alexandra Fleminga – omawia przyczyny i skutki powstania kultury masowej – wyjaśnia, na czym polegał socrealizm	– stosuje pojęcie <i>funkcjonalizm</i> – wyjaśnia, dlaczego w okresie międzywojennym pogłębiło się zjawisko laicyzacji – charakteryzuje kierunki w rozwoju nauki i techniki w okresie międzywojennym	– porównuje rozwój kultury masowej w państwach demokratycznych i totalitarnych	– ocenia skutki społeczne demokratyzacji życia po I wojnie światowej – ocenia, które wynalazki upowszechni one w okresie międzywojen nym najbardziej zmieniły życie ludzi

Świat na drodze ku nowej wojnie	Podboje Włoch i Japonii Militaryzacja Niemiec Wojna domowa w Hiszpanii Przylączenie Austrii Rozbiory Czechosłowacji	– stosuje pojęcia: <i>Anschluss</i> , <i>państwa osi</i> – lokalizuje w przestrzeni zdobycze Niemiec po przejściu władzy przez Adolfa Hitlera – identyfikuje postacie: Benita Mussoliniego, Adolfa Hitlera – wymienia etapy ekspansji terytorialnej nazistowskich Niemiec w latach 30. XX w.	– stosuje pojęcia: <i>Blitzkrieg</i> , <i>appeasement</i> – identyfikuje postać Francisca Franco – wymienia działania Adolfa Hitlera zmierzające do uczynienia z Niemiec potęgi militarnej – omawia przyczyny i skutki Anschlussu Austrii – wymienia postanowienia konferencji monachijskiej – omawia losy Czechosłowacji po konferencji monachijskiej	– stosuje pojęcie <i>pakt antykominternowski</i> – identyfikuje postacie: Neville’a Chamberlaina, Édouarda Daladiera – przedstawia podboje Włoch w Afryce i Europie – charakteryzuje proces militaryzacji Niemiec – wyjaśnia, w jakich okolicznościach doszło do zwołania międzynarodowej konferencji w Monachium – wyjaśnia, na czym polegała polityka <i>appeasementu</i>	– identyfikuje postacie: Hajle Sellasiego, Josefa Tiso – omawia przyczyny wojny domowej w Hiszpanii – wyjaśnia, jaki wpływ na przebieg wojny w Hiszpanii miało wsparcie niemieckie i włoskie udzielone gen. Francisco Franco – wyjaśnia, kto i dlaczego opowiedział się po stronie wojsk republikańskich w wojnie domowej w Hiszpanii	– ocenia postawę państw europejskich wobec wojny domowej w Hiszpanii – ocenia skutki stosowania polityki <i>appeasementu</i> wobec Adolfa Hitlera
Rozdział VII. II Rzeczpospolita						
Odrodzenie Rzeczypospolitej	Pierwsze ośrodki polskiej władzy Odzyskanie niepodległości Ustrój nowego państwa Trudne początki niepodległości	– lokalizuje w czasie: przejście przez Józefa Piłsudskiego władzy wojskowej w Polsce (11 XI 1918), – identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Ignacego Jana Paderewskiego – wyjaśnia, dlaczego dzień 11 listopada 1918 r. jest uważany za datę odzyskania przez Polskę niepodległości	– lokalizuje w przestrzeni siedziby pierwszych ośrodków władzy na ziemiach polskich – identyfikuje postacie: Ignacego Daszyńskiego, Wincentego Witosa, Jędrzeja Moraczewskiego – omawia wydarzenia polityczne, które doprowadziły do odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918 r.	– omawia ustrój II Rzeczypospolitej wynikający z małej konstytucji – opisuje problemy, na jakie napotykała integracja ziem wchodzących w skład odrodzonego państwa – omawia kolejne etapy odradzania się państwa polskiego	– przedstawia i ocenia reformy rządu Jędrzeja Moraczewskiego – wyjaśnia, jakie znaczenie dla odrodzonego państwa polskiego miało objęcie urzędu premiera przez Ignacego Jana Paderewskiego – przedstawia zniszczenia wojenne na ziemiach polskich	– ocenia rolę Józefa Piłsudskiego w procesie kształtowania się początków niepodległości
Kształtowanie się granicy zachodniej i południowej	Jaka powinna być odrodzona Polska? Powstanie wielkopolskie Powrót Pomorza do Polski I powstanie śląskie II powstanie śląskie	– stosuje pojęcia: <i>koncepcja inkorporacyjna</i> , <i>koncepcja federacyjna</i> – identyfikuje postacie: Romana Dmowskiego, Józefa Piłsudskiego, Ignacego Jana Paderewskiego	– stosuje pojęcie <i>plebiscyt</i> – lokalizuje w przestrzeni: zasięg powstania wielkopolskiego, skutki plebiscytów na Warmii, Mazurach, Powiślu i Górnym Śląsku – identyfikuje postacie: Józefa Hallera, Wojciecha Korfanteo	– lokalizuje w przestrzeni: miejsce symbolicznych zaślubin Polski z morzem, Wolne Miasto Gdańsk, zasięg powstań śląskich – identyfikuje postać Józefa Dowbora-Muśnickiego – przedstawia okoliczności	– stosuje pojęcie <i>konwencja górnośląska</i> – porównuje i ocenia koncepcje polityczne dotyczące kształtu odrodzonej Rzeczypospolitej – omawia przyczyny i skutki sporu polsko-czeskiego o Śląsk Cieszyński	– ocenia, czy podział Górnego Śląska po III powstaniu śląskim był korzystny dla Polski – omawia problemy, które mogły wynikać z podziału Górnego Śląska oraz

	Plebiscyt i III powstanie śląskie Spór o Śląsk Cieszyński Plebiscyt na Warmii, Mazurach i Powiślu	– omawia założenia koncepcji inkorporacyjnej i federacyjnej – wymienia tereny, który były przedmiotem sporu między Rzeczpospolitą a Niemcami po I wojnie światowej	– omawia przebieg i skutki powstania wielkopolskiego – przedstawia znaczenie powrotu Pomorza do Polski – omawia przyczyny i skutki powstań śląskich – omawia wyniki plebiscytów na Górnym Śląsku oraz na Warmii, Mazurach i Powiślu	wybuchu powstania wielkopolskiego – wyjaśnia, w jaki sposób rozstrzygnięto polsko-niemiecki spór o Pomorze – przedstawia międzynarodowe decyzje, jakie zapadły w kwestii podziału Górnego Śląska po III powstaniu śląskim		zapisów traktatu wersalskiego dotyczących Pomorza
Walki o granicę wschodnią	Konflikt polsko-ukraiński Początek konfliktu z bolszewikami Ofensywa bolszewików Bitwa Warszawska Pokój ryski Sprawa Wileńszczyzny	– stosuje pojęcie <i>cud nad Wisłą</i> – lokalizuje w czasie i przestrzeni Bitwę Warszawską (13–15 VIII 1920) – lokalizuje w przestrzeni granicę określoną w pokoju ryskim – identyfikuje postać Józefa Piłsudskiego – wyjaśnia, dlaczego Bitwę Warszawską nazwano <i>cudem nad Wisłą</i> – wymienia postanowienia pokoju ryskiego	– stosuje pojęcie <i>Orleńskie Lwowskie</i> – lokalizuje w przestrzeni terytorium Litwy Środkowej – identyfikuje postacie: Michaiła Tuchaczewskiego, Lucjana Żeligowskiego – omawia przebieg wojny polsko-bolszewickiej – wyjaśnia, co zdecydowało o sukcesie Polaków w Bitwie Warszawskiej – wyjaśnia, w jaki sposób rozwiązano polsko-litewski spór o Wilno	– stosuje pojęcie <i>linia Curzona</i> – identyfikuje postacie: Symona Petlury, Władysława Grabskiego – wyjaśnia, w jakich okolicznościach doszło do zawarcia sojuszu polsko-ukraińskiego – wyjaśnia, jakie skutki polityczne i militarne miała ofensywa bolszewików w 1920 r. – wyjaśnia, na czym polegał polski plan obrony Warszawy przed wojskami bolszewickimi	– identyfikuje postacie: Tadeusza Rozwadowskiego, Siemiona Budionnego – omawia walki Polaków o Lwów, Galicję Wschodnią i Wołyń w latach 1918–1919 – omawia etapy Bitwy Warszawskiej – porównuje siły obu armii biorących udział w Bitwie Warszawskiej	– ocenia polityczne i militarne znaczenie Bitwy Warszawskiej – ocenia sposób rozwiązania polsko-litewskiego sporu o Wilno
Rządy parlamentarne i sanacyjne	Konstytucja marcowa Elekcja i śmierć prezydenta Narutowicza Rządy parlamentarne w II Rzeczypospolitej Geneza przewrotu majowego Przewrót majowy Scena polityczna II Rzeczypospolitej Nowela sierpniowa	– stosuje pojęcia: <i>sanacja</i> , <i>autorytaryzm</i> – identyfikuje postacie: Gabriela Narutowicza, Józefa Piłsudskiego, Ignacego Mościckiego – omawia ustrój II Rzeczypospolitej na podstawie konstytucji marcowej – wymienia skutki polityczne przewrotu majowego	– stosuje pojęcie <i>partyjniactwo</i> – identyfikuje postacie: Stanisława Wojciechowskiego, Wincentego Witosa, Romana Dmowskiego, Józefa Becka, Edwarda Rydza-Śmigłego – przedstawia zakres praw i wolności obywatelskich określonych w konstytucji marcowej – charakteryzuje rządy parlamentarne w II Rzeczypospolitej	– identyfikuje postacie: Władysława Grabskiego, Macieja Rataja, Ignacego Daszyńskiego, Wojciecha Korfatego, Walerego Sławka – omawia przejawy kryzysu politycznego w Polsce w połowie lat 20. XX w. – omawia przebieg przewrotu majowego	– charakteryzuje scenę polityczną II Rzeczypospolitej – wyjaśnia, jaką rolę miał odgrywać BBWR w polskim życiu politycznym – porównuje pozycję i uprawnienia prezydenta w konstytucji marcowej i kwietniowej – wymienia ugrupowania opozycyjne wobec rządów sanacji – wyjaśnia, w jaki sposób sanacja rozprawiła się z opozycją polityczną	– ocenia rządy parlamentarne w II Rzeczypospolitej – ocenia decyzję Józefa Piłsudskiego o dokonaniu przewrotu politycznego w Polsce – ocenia politykę rządów sanacji wobec opozycji

	Rządy sanacyjne Represje wobec opozycji Konstytucja kwietniowa Obóz sanacyjny po śmierci Piłsudskiego Polski autorytaryzm	– wyjaśnia, jakie zmiany ustrojowe wprowadziła konstytucja kwietniowa	– omawia cechy ustroju autorytarnego w Polsce			
Spółeczeństwo i gospodarka II Rzeczypospolitej	Spółeczeństwo II Rzeczypospolitej Mniejszości narodowe w Rzeczypospolitej Problemy gospodarcze II Rzeczypospolitej Reformy Grabskiego Budowa portu w Gdyni Inwestycje przemysłowe w latach 30.	– stosuje pojęcie <i>Polska A i B</i> – lokalizuje w przestrzeni: Centralny Okręg Przemysłowy, podział na Polskę A i B – identyfikuje postać Eugeniusza Kwiatkowskiego – wymienia mniejszości narodowe i wyznaniowe w społeczeństwie II Rzeczypospolitej	– stosuje pojęcie <i>wojna celna</i> – identyfikuje postać Władysława Grabskiego – omawia strukturę etniczną i wyznaniową społeczeństwa II Rzeczypospolitej – wyjaśnia, dlaczego Gdynia była nazywana „polskim oknem na świat” – wymienia przykłady inwestycji zrealizowanych w ramach COP	– wymienia najważniejsze problemy gospodarcze, przed którymi stanęła II Rzeczpospolita – przedstawia problem reformy rolnej w II Rzeczypospolitej – wyjaśnia, na czym polegała i jakie miała skutki wojna celna z Niemcami	– omawia sytuację prawną mniejszości narodowych w Polsce – przedstawia realizację reform gospodarczych przez rząd Władysława Grabskiego	– ocenia politykę II Rzeczypospolitej wobec mniejszości narodowych – ocenia skuteczność reform gospodarczych podejmowanych w II Rzeczypospolitej
Kultura i nauka w II Rzeczypospolitej	Początki oświaty w II Rzeczypospolitej Reformy szkolnictwa Nauka Literatura, teatr i muzyka Kino i radio Sztuka i architektura w II Rzeczypospolitej	– identyfikuje postacie: Janusza Jędrzejewicza, Władysława Reymonta – wymienia reformy szkolnictwa przeprowadzone w II Rzeczypospolitej – wymienia dziedziny naukowe, w których polscy uczeni zyskali uznanie w latach 20. i 30.	– przedstawia osiągnięcia polskiej literatury – omawia osiągnięcia nauki polskiej w okresie międzywojennym – przedstawia najważniejszych twórców polskiej literatury w okresie międzywojennym	– identyfikuje postacie: Tadeusza Boya-Żeleńskiego, Karola Szymanowskiego, Poli Negri – omawia problemy polskiej oświaty w początkach niepodległości – wymienia nurty, jakie dominowały w polskim malarstwie dwudziestolecia międzywojennego	– omawia rozwój teatru i muzyki w okresie międzywojennym – przedstawia rozwój kina i radia w międzywojennej Polsce – charakteryzuje sztukę i architekturę w II Rzeczypospolitej	– ocenia dorobek kulturalny i naukowy II Rzeczypospolitej
Polityka zagraniczna II Rzeczypospolitej	Polska na arenie międzynarodowej Polityka międzynarodowa w okresie sanacji	– stosuje pojęcie <i>polityka równej odległości (równowagi)</i> – identyfikuje postać Józefa Becka – wyjaśnia, na czym polegała	– wyjaśnia, jaką rolę w polskiej polityce zagranicznej miał odgrywać sojusz z Francją i Rumunią – omawia sposób realizacji polityki równej odległości	– stosuje pojęcia: <i>Międzymorze</i> , <i>polityka prometejska</i> – wyjaśnia, jaki wpływ na międzynarodową pozycję Polski miał traktat w Locarno	– charakteryzuje położenie międzynarodowe II Rzeczypospolitej w latach 20. XX w. – wyjaśnia, dlaczego idea Międzymorza i polityka prometejska poniosły fiasko	– ocenia międzynarodową pozycję Polski w okresie międzywojennym – ocenia postawę władz

	Przyłączenie Zaolzia Niemieckie żądania wobec Polski Zacieśnienie współpracy z Wielką Brytanią i Francją Pakt Ribbentrop–Mołotow	polityka równej odległości – wymienia żądania wobec Polski wysuwane przez III Rzeszę w 1938 r.	– przedstawia okoliczności przyłączenia Zaolzia do Polski – wymienia postanowienia paktu Ribbentrop–Mołotow	– przedstawia, na czym miała polegać idea Międzymorza i polityka prometejska	– omawia skutki polskiej polityki zagranicznej prowadzonej w okresie sanacji	polskich wobec żądań wysuwanych przez III Rzeszę w 1938 r.
--	---	--	--	--	--	--

Rozdział VI. II wojna światowa

Kampania polska	W przededniu wojny Niemiecka napaść na Polskę Przeciwko Blitzkriegowi i Napaść sowiecka na Polskę Ostatnie punkty oporu Pierwsze zbrodnie hitlerowskie w Polsce Ocena wojny obronnej	– lokalizuje w czasie: atak III Rzeszy na Polskę (1 IX 1939), napaść wojsk sowieckich na Polskę (17 IX 1939) – wymienia etapy kampanii wrześniowej – wymienia kluczowe wydarzenia kampanii wrześniowej (np. obrona Westerplatte, bitwa pod Wizną, bitwa nad Bzurą, wkroczenie wojsk sowieckich)	– stosuje pojęcia: <i>Blitzkrieg, bitwa graniczna, dziwna wojna</i> – identyfikuje postacie: Władysława Raginisa, Edwarda Rydza-Śmigłego, Tadeusza Kutrzeby, Stefana Starzyńskiego – charakteryzuje etapy kampanii wrześniowej – przedstawia zbrodnie wojsk niemieckich i sowieckich wobec polskich jeńców i ludności cywilnej	– stosuje pojęcia: <i>provokacja gliwicka, Einsatzgruppen</i> – lokalizuje w przestrzeni kierunki natarcia wojsk niemieckich na Polskę – identyfikuje postacie: Franciszka Kleeberga, Franciszka Dąbrowskiego – opisuje okoliczności agresji ZSRS na Polskę – wyjaśnia przyczyny przegranej Polski w wojnie we wrześniu 1939 r.	– stosuje pojęcie <i>przedmoście rumuńskie</i> – porównuje potencjał militarny stron konfliktu – wyjaśnia, jakie znaczenie w planach strategicznych Polski miało tzw. przedmoście rumuńskie – omawia decyzje polityczne władz II Rzeczypospolitej na tle wydarzeń militarnych podczas kampanii polskiej – ocenia postawę Wielkiej Brytanii i Francji wobec wojny obronnej Polski – ocenia postawę naczelnego dowództwa i polskich władz w czasie wojny obronnej	– ocenia przygotowania Polski do konfliktu z Niemcami i ZSRS
Hitler i Stalin dzielą Europę	Współpraca ZSRS i III Rzeszy Sowieckie podboje Podbój Danii i Norwegii przez Niemcy Podbój Belgii, Holandii i Francji Przeciwko Wielkiej Brytanii Wojna na Bałkanach	– stosuje pojęcia: <i>pakt Ribbentrop–Mołotow, alianci, kolaboracja, bitwa o Anglię</i> – lokalizuje w przestrzeni kraje podbite przez III Rzeszę w 1940 r. – identyfikuje postacie: Adolfa Hitlera, Józefa Stalina – przedstawia skutki ofensywy niemieckiej w Europie Zachodniej	– stosuje pojęcie „ <i>wojna zimowa</i> ” – lokalizuje w przestrzeni zmiany w podziale ziem polskich między III Rzeszę i ZSRS w 1939 r. – identyfikuje postacie: Charles’a de Gaulle’a, Winstona Churchilla – charakteryzuje cele polityki Adolfa Hitlera i Józefa Stalina w Europie – omawia przyczyny i skutki ekspansji III	– stosuje pojęcia: <i>Państwo Francuskie (Państwo Vichy), Komitet Wolnej Francji</i> – lokalizuje w przestrzeni obszary zajęte przez ZSRS w latach 1939–1941 – wskazuje na mapie kraje, które przystąpiły do sojuszu z państwami Osi – charakteryzuje przebieg ekspansji III Rzeszy na państwa skandynawskie	– stosuje pojęcia: <i>ustasze, czetnicy</i> – identyfikuje postać Josipa Broza-Tito – wyjaśnia, co przyczyniło się do sukcesu brytyjskich sił powietrznych w bitwie o Anglię – porównuje postawy władz krajów zachodnioeuropejskich w obliczu niemieckiej agresji w 1940 r.	– ocenia znaczenie dla dalszych losów wojny bitwy o Anglię oraz zaangażowania państw Osi w konflikt na Bałkanach

		– wyjaśnia znaczenie zwycięstwa Wielkiej Brytanii i jej sojuszników w bitwie o Anglię	Rzeszy na państwa skandynawskie – omawia przebieg ekspansji III Rzeszy na Europę Zachodnią – opisuje przebieg i skutki bitwy o Anglię	– wyjaśnia, jaką rolę odgrywała Wielka Brytania w wojnie z III Rzeszą po 1940 r. – charakteryzuje przebieg i skutki walk na Bałkanach		
Wojna na froncie wschodnim	Napaść Niemiec na ZSRS Bitwa pod Moskwą Niemcy i podbita ludność Wspólnie przeciw Hitlerowi Bitwa o Stalingrad Blokada Leningradu	– stosuje pojęcie <i>koalicja antyhitlerowska</i> – lokalizuje w czasie atak Niemiec na ZSRS (22 VI 1941) – identyfikuje postacie: Adolfa Hitlera, Józefa Stalina – wskazuje przełomowe wydarzenia w przebiegu wojny sowiecko-niemieckiej	– stosuje pojęcia: <i>operacja Barbarossa</i> , <i>Lebensraum</i> , Lend-Lease Act – identyfikuje postać Gieorgija Żukowa – omawia przyczyny napaści Niemiec na ZSRS – wyjaśnia, jakie znaczenie polityczne i militarne miały klęski wojsk niemieckich w bitwach pod Moskwą i Stalingradem	– stosuje pojęcia: <i>wielka wojna ojczyźniana</i> , „ <i>droga życia</i> ” – charakteryzuje strategiczne cele III Rzeszy w kolejnych etapach wojny z ZSRS – opisuje przebieg bitew pod Moskwą i pod Stalingradem – charakteryzuje przebieg wojny sowiecko-niemieckiej	– identyfikuje postać Friedricha von Paulusa – wyjaśnia, dlaczego wśród narodów zamieszkujących ZSRS znalazły się grupy kolaborujące z III Rzeszą – przedstawia politykę okupacyjnych władz niemieckich na zajętych terenach ZSRS – wyjaśnia, jak zachowały się Wielka Brytania i USA wobec ataku III Rzeszy na ZSRS	– ocenia znaczenie wojny niemiecko-sowieckiej dla losów II wojny światowej
Polityka Niemiec w okupowanej Europie	Sytuacja ludności w okupowanych krajach Kolaboracja z niemieckim okupantem Ruch oporu i partyzantka w krajach europejskich	– stosuje pojęcia: <i>kolaboracja</i> , <i>podludzie</i> , <i>ruch oporu</i> – omawia okupacyjną politykę III Rzeszy w krajach Europy Zachodniej i Wschodniej – wymienia kraje, w których powstały rządy kolaborujące z Niemcami, oraz kraje, gdzie rozwinął się ruch oporu	– stosuje pojęcia: <i>przestrzeń życiowa</i> , <i>Generalny Plan Wschodni</i> – lokalizuje w przestrzeni kraje, w których działały organizacje kolaboranckie – identyfikuje postać Philippe’a Pétaina – wyjaśnia, na czym miał polegać Generalny Plan Wschodni – wyjaśnia, na czym miała polegać niemiecka polityka rasowa	– stosuje pojęcie <i>Résistance</i> – identyfikuje postać Josipa Broza-Tito – porównuje politykę III Rzeszy wobec ludności okupowanych terenów Europy Zachodniej i Wschodniej – omawia rolę partyzantki w walce z okupantem w wybranych krajach Europy	– wyjaśnia, w jaki sposób Niemcy wykorzystywali animozje pomiędzy podbitymi narodami – omawia stosunek ludności okupowanych państw do kolaborantów	– ocenia sytuację w okupowanych przez III Rzeszę krajach Europy Zachodniej i Wschodniej oraz jej wpływ na walkę z okupantem
Holokaust	Separacja ludności żydowskiej W stronę zagłady Zagłada Żydów Powstanie w getcie Postawy wobec Holokaustu	– stosuje pojęcia: <i>zagłada</i> , <i>getto</i> , <i>Holokaust</i> , <i>obóz zagłady</i> , <i>obóz koncentracyjny</i> – identyfikuje postacie: Mordechaja Anielewicza, Marka Edelmana – wymienia przykłady	– stosuje pojęcia: <i>dyskryminacja</i> , <i>stygmatyzacja</i> , <i>eksterminacja</i> , „ <i>ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej</i> ”, <i>szmalcownik</i> , <i>Rada Pomocy Żydom</i> , „ <i>Żegota</i> ” – identyfikuje postacie: Janusza Korczaka, Ireny Sendlerowej, Józefa	– identyfikuje postacie: Reinharda Heydricha, Adolfa Eichmanna, Matyldy Getter, Jana Karskiego – opisuje metody realizacji polityki hitlerowskiej wobec Żydów (od dyskryminacji do zagłady) – przedstawia skalę eksterminacji	– przedstawia postawę Kościoła wobec Holokaustu – wyjaśnia, czym różniła się sytuacja osób gotowych ratować Żydów w Europie Zachodniej od sytuacji ludzi podejmujących się tego wyzwania w Polsce i innych krajach Europy Wschodniej	– ocenia, jak Holokaust wpływał na postawy wśród ludności terenów okupowanych przez Niemcy

		polityki nazistów wobec Żydów – wymienia przykłady miejsc masowej eksterminacji ludności żydowskiej – wymienia przykłady obozów zagłady i obozów koncentracyjnych	i Wiktorii Ulmów, Witolda Pileckiego – wymienia etapy polityki hitlerowskiej wobec Żydów (od dyskryminacji do zagłady) – wyjaśnia, w jaki sposób Niemcy zrealizowali plan „ostatecznego rozwiązania kwestii żydowskiej” – omawia skutki powstania w getcie warszawskim	ludności żydowskiej – przedstawia strukturę konspiracyjną w getcie warszawskim i omawia ich działalność – przedstawia sposób organizacji i cel działania sieci obozów koncentracyjnych oraz obozów zagłady, wyjaśnia różnice pomiędzy nimi – opisuje postawy ludności Europy wobec Holokaustu		
Wojna poza Europą	Początek walk w Afryce Zakończenie walk w Afryce Wojna na Atlantyku Atak na Pearl Harbor Ofensywa japońska w Azji Wojna na Pacyfiku	– stosuje pojęcie <i>bitwa o Atlantyk</i> – identyfikuje postać Franklina Delano Roosevelta – przedstawia konsekwencje japońskiego ataku na Pearl Harbor	– stosuje pojęcia: <i>wilcze stado</i>, <i>U-Boot</i>, <i>konwój</i> – identyfikuje postacie: Erwina Rommla, Bernarda Montgomery’ego, Dwighta Eisenhowera – omawia przebieg działań zbrojnych w Afryce Północnej w latach 1941–1943 – opisuje przebieg i skutki wojny na Atlantyku – przedstawia okoliczności ataku Japonii na USA	– identyfikuje postać Isoroku Yamamoto – charakteryzuje taktykę stosowaną przez III Rzeszę i Wielką Brytanię w czasie wojny o Atlantyk – omawia polityczne i militarne następstwa zawarcia paktu trzech – przedstawia zasięg ekspansji i politykę japońską w Azji – przedstawia specyfikę wojny na Pacyfiku i wymienia przełomowe starcia zbrojne na tym obszarze podczas II wojny światowej	– wyjaśnia, co przyczyniło się do zwycięstwa aliantów w bitwie o Atlantyk – omawia przebieg walk między Włochami i Brytyjczykami w północnej Afryce – wyjaśnia, jakie znaczenie podczas walk na Pacyfiku miały lotniskowce	– ocenia wpływ przystąpienia USA do wojny na jej przebieg
Droga do zwycięstwa	Początki Wielkiej Koalicji Bitwa na Łuku Kurskim Desant na Sycylię i Włochy Konferencje Wielkiej Trójki Łądowanie w Normandii i otwarcie	– stosuje pojęcia: <i>Wielka Trójka</i>, <i>Wielka Koalicja</i>, <i>operacja „Overlord”</i> – lokalizuje w czasie i przestrzeni lądowanie aliantów w Normandii (6 VI 1944) – identyfikuje postacie:	– stosuje pojęcia: <i>Karta atlantycka</i>, <i>D-Day</i>, <i>operacja „Market Garden”</i> – identyfikuje postacie: Dwighta Eisenhowera, Charles’a de Gaulle’a – przedstawia okoliczności podpisania Karty atlantyckiej i jej postanowienia	– omawia postanowienia konferencji w Casablance – opisuje przebieg walk we Włoszech i w Europie Zachodniej w 1944 r. – określa cele polityczne i strategiczne wielkich mocarstw w końcowej fazie II wojny światowej	– stosuje pojęcie <i>Włoska Republika Socjalna</i> – identyfikuje postać Pietra Badoglio – przedstawia skutki polityczne i militarne utworzenia frontu na Sycylii i we Włoszech – wyjaśnia, jakie znaczenie da przebiegu działań wojennych miały wojska pancerne	– ocenia politykę aliantów wobec krajów Europy Środkowo-Wschodniej w świetle postanowień konferencji Wielkiej Trójki

	drugiego frontu Ostatnie ofensywy na froncie zachodnim	Franklina Delano Roosevelta, Winstona Churchilla, Józefa Stalina, Adolfa Hitlera, Benita Mussoliniego – wymienia postanowienia konferencji w Teheranie	– omawia proces powstawania koalicji antyhitlerowskiej – przedstawia przebieg działań wojennych na froncie wschodnim w 1943 r. – opisuje cele i skutki lądowania aliantów w Normandii			
Koniec II wojny światowej	Wyzwolenie Europy Środkowo-Wschodniej Konferencja w Jałcie Zajęcie Niemiec i Austrii Konferencja w Poczdamie Zakończenie walk na Pacyfiku	– stosuje pojęcie <i>porządek jaltański</i> – identyfikuje postacie: Józefa Stalina, Franklina Delano Roosevelta, Winstona Churchilla, Harry’ego Trumana – omawia postanowienia konferencji w Jałcie i Poczdamie – przedstawia skutki wynalezienia oraz pierwszego użycia broni atomowej	– stosuje pojęcia: <i>operacja berlińska</i> , <i>taktyka „żabich skoków”</i> – identyfikuje postacie: Gieorgija Żukowa, Wilhelma Keitela, Douglasa MacArthura – omawia przebieg działań wojennych na froncie wschodnim i zachodnim w latach 1944–1945 – przedstawia znaczenie konferencji Wielkiej Trójki w Jałcie oraz Poczdamie	– stosuje pojęcie <i>kamikadze</i> – lokalizuje w przestrzeni kierunki ofensywy Armii Czerwonej i kierunki ataków aliantów – identyfikuje postacie: George’a Pattona, Hirohito – omawia strategiczne znaczenie operacji „Bagration” – opisuje okoliczności kapitulacji Niemiec – przedstawia okoliczności kapitulacji Japonii	– stosuje pojęcia: <i>Volkssturm</i> , <i>projekt „Manhattan”</i> – identyfikuje postać Roberta Oppenheimera – charakteryzuje strategię i nowe metody walki zastosowane przez strony konfliktu na Dalekim Wschodzie	– ocenia decyzję o zrzuconiu bomby atomowej – ocenia politykę aliantów wobec krajów Europy Środkowo-Wschodniej w świetle postanowień konferencji Wielkiej Trójki

Rozdział VII. Polacy podczas II wojny światowej

Polska pod okupacją	Podział ziem polskich Polityka III Rzeszy wobec Polaków Niemieckie zbrodnie w Polsce Polityka ZSRS wobec Polaków Deportacje w głąb ZSRS Zbrodnia katyńska	– stosuje pojęcia: <i>Generalne Gubernatorstwo</i> , <i>kolaboracja</i> , <i>łapanka</i> , <i>deportacja</i> , <i>obóz koncentracyjny</i> , <i>obóz zagłady</i> – przedstawia sposoby represji stosowane przez okupanta niemieckiego i sowieckiego	– stosuje pojęcia: <i>volkslista</i> , <i>kontyngent</i> , <i>„gadzinówka”</i> , <i>akcja Inteligencja</i> , <i>Akcja Specjalna „Kraków”</i> , <i>akcja AB</i> , <i>paszportyzacja</i> – lokalizuje w przestrzeni miejsca masowych egzekucji i pochówku polskich oficerów w 1940 r.	– lokalizuje w przestrzeni kierunki deportacji ludności polskiej w głąb ZSRS – identyfikuje postać Wandy Wasilewskiej – charakteryzuje sytuację Polaków na ziemiach wcielonych do III Rzeszy – omawia warunki życia Polaków w	– wyjaśnia, jakie znaczenie dla Polaków na ziemiach wcielonych do III Rzeszy miało wprowadzenie niemieckiej listy narodowościowej – porównuje okupację niemiecką w Polsce i innych krajach europejskich – charakteryzuje represje gospodarcze okupacyjnych władz sowieckich	– ocenia postawy Polaków, którzy wpisywali się na volkslistę
---------------------	--	---	--	--	---	--

	Wobec sowieckiej okupacji	– podaje przykłady zbrodni niemieckich dokonanych na ludności polskiej – omawia znaczenie zbrodni katyńskiej	– identyfikuje postać Hansa Franka – opisuje, w jaki sposób Niemcy pozbywali się ludności polskiej z terenów włączonych do Rzeszy – omawia podział ziem polskich okupowanych przez ZSRS i III Rzeszę oraz zmiany wprowadzone po 1941 r. – wskazuje grupy społeczne najbardziej narażone na prześladowania niemieckie i sowieckie	Generalnym Gubernatorstwie – wyjaśnia, na czym polegał proces sowietyzacji – przedstawia politykę okupacyjnych władz niemieckich wobec inteligencji polskiej – omawia metody eksterminacji stosowane przez niemieckie okupacyjne władze – przedstawia politykę okupacyjnych władz sowieckich wobec Polaków na Kresach Wschodnich	– omawia postawy Polaków wobec sowieckiej okupacji	
Polskie władze na uchodźstwie	Polski rząd na uchodźstwie Polskie siły zbrojne na Zachodzie Układ Sikorski–Majski Zerwanie stosunków polsko-sowieckich Katastrofa gibraltarska Polscy komuniści w ZSRS i kraju	– stosuje pojęcia: <i>rząd emigracyjny, armia Andersa</i> – identyfikuje postacie: Władysława Sikorskiego, Władysława Andersa – wyjaśnia, w jaki sposób polskie państwo w wrześniu 1939 r. została zachowana ciągłość władz na emigracji – wyjaśnia okoliczności zerwania przez ZSRS stosunków dyplomatycznych z polskim rządem	– stosuje pojęcia: <i>Polskie Siły Zbrojne, układ Sikorski–Majski</i> – identyfikuje postacie: Władysława Raczkiewicza, Stanisława Mikołajczyka, Bolesława Bieruta – przedstawia proces budowania Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie – przedstawia postanowienia układu Sikorski–Majski i skutki jego podpisania – opisuje okoliczności utworzenia armii gen. Władysława Andersa	– stosuje pojęcie <i>katastrofa gibraltarska</i> – identyfikuje postacie: Kazimierza Sosnkowskiego, Władysława Gomułki – opisuje okoliczności wyjścia z ZSRS armii gen. Andersa – opisuje proces kształtowania się komunistycznego ośrodka władzy w Polsce – wyjaśnia wpływ katastrofy gibraltarskiej na politykę rządu emigracyjnego	– identyfikuje postacie: Marcelego Nowotki, Bolesława Mołojca – wyjaśnia wpływ sprawy katyńskiej na sytuację Polski na arenie międzynarodowej – porównuje politykę rządu emigracyjnego i komunistycznych ośrodków władzy w Polsce	– ocenia działalność polskiego rządu emigracyjnego podczas II wojny światowej
Polskie Państwo Podziemne	Struktury Polskiego Państwa Podziemnego Konspiracja wojskowa Działalność Armii Krajowej Pozostałe podziemne organizacje zbrojne	– stosuje pojęcia: <i>Polskie Państwo Podziemne, Armia Krajowa, Delegatura Rządu na Kraj, rzeź wołyńska, Akcja „Burza”</i> – identyfikuje postać Tadeusza Komorowskiego ps. Bór	– stosuje pojęcia: <i>Związek Walki Zbrojnej, sabotaż, dywersja, Rada Jedności Narodowej</i> – lokalizuje w przestrzeni rejon, w których działały największe skupiska oddziałów partyzanckich	– stosuje pojęcia: <i>Śłużba Zwycięstwu Polsce, Związek Odwetu, organizacja „Wachlarz”, Grupy Szturmowe Szarych Szeregów, Kedyw, Biuro Informacji i Propagandy, Gwardia Ludowa, Armia Ludowa</i>	– stosuje pojęcia: <i>banderowcy, Narodowa Organizacja Wojskowa, Bataliony Chłopskie, Gwardia Ludowa WRN, Narodowe Siły Zbrojne</i> – identyfikuje postać Stepana Bandery – wyjaśnia, jakie cele przyświecały	– ocenia działalność Polskiego Państwa Podziemnego

	Konspiracja cywilna Rzeź wołyńska Akcja „Burza”	– wymienia militarne i polityczne struktury Polskiego Państwa Podziemnego – przedstawia założenia akcji „Burza”	– identyfikuje postacie: gen. Stefana Roweckiego ps. Grot, Cyryla Ratajskiego – wyjaśnia, jakie cele polityczne i militarne przyświecały działalności Polskiego Państwa Podziemnego – przedstawia przyczyny i przejawy konfliktu polsko-ukraińskiego na Wołyniu – omawia realizację akcji „Burza”	– identyfikuje postacie: Henryka Dobrzańskiego ps. Hubal, Augusta Emila Fieldorfa ps. Nil – omawia proces budowania konspiracji wojskowej w Polsce pod okupacją – wymienia polskie organizacje podziemne zajmujące się sabotażem i dywersją	partyzantce powrześniowej, a jakie partyzantce działającej w warunkach okupacji – omawia najsłynniejsze akcje polskiego podziemia – przedstawia podziemne organizacje zbrojne działające poza strukturami rządu londyńskiego	
Powstanie warszawskie i rok 1945	Przyczyny wybuchu powstania Przebieg walk powstańczych Alianci wobec powstania Upadek powstania Znaczenie powstania warszawskiego Nowe rządy w Polsce Walki na ziemiach polskich	– stosuje pojęcie <i>godzina „W”</i> – lokalizuje w czasie: wybuch powstania warszawskiego (1 VIII 1944), kapitulację powstania warszawskiego (2 X 1944) – identyfikuje postać Tadeusza Komorowskiego ps. Bór – omawia przyczyny i skutki powstania warszawskiego	– stosuje pojęcia: <i>Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego, Manifest PKWN, Rząd Tymczasowy</i> – identyfikuje postać Stanisława Mikołajczyka – wymienia kluczowe momenty w przebiegu powstania warszawskiego – omawia bilans powstania warszawskiego	– identyfikuje postacie: Edwarda Osóbki-Morawskiego, Zygmunta Berlinga, Tomasza Arciszewskiego – opisuje przebieg walk w czasie powstania warszawskiego – przedstawia postawę aliantów wobec powstania warszawskiego – omawia położenie ludności cywilnej Warszawy w czasie powstania – wyjaśnia, jakie znaczenie dla warszawiaków w okresie powstania miała działalność Szarych Szeregów	– wyjaśnia, jak zachowały się oddziały 1 Armii Wojska Polskiego wobec walk toczonych w Warszawie – omawia relacje między władzą komunistyczną w kraju i rządem emigracyjnym po upadku powstania warszawskiego	– ocenia decyzję władz polskiego podziemia dotyczącą wybuchu powstania, uwzględniając sytuację międzynarodową i wewnętrzną – ocenia polityczne i historyczne znaczenie powstania warszawskiego
Polacy na frontach II wojny światowej	Początki Polskich Sił Zbrojnych Polskie lotnictwo w Anglii Walki w Afryce Udział w wyzwolaniu Włoch i krajów Europy Zachodniej Formacje zbrojne u boku ZSRS	– stosuje pojęcie <i>Polskie Siły Zbrojne</i> – lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę o Monte Cassino (V 1944) – identyfikuje postacie: Władysława Sikorskiego, Władysława Andersa – wyjaśnia, w jakich	– lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę o Narwik (V 1940) – identyfikuje postacie: Stanisława Maczka, Stanisława Sosabowskiego – wyjaśnia, jaką rolę w bitwie o Anglię odegrało polskie lotnictwo – wymienia formacje lotnicze, które brały udział w bitwie o Anglię	– identyfikuje postać Zygmunta Berlinga – omawia udział wojsk polskich w walkach w Afryce – omawia proces tworzenia się wojsk polskich u boku Armii Czerwonej	– identyfikuje postacie: Michała Żymierskiego ps. Rola, Karola Świerczewskiego – opisuje losy polskiej floty wojennej – przedstawia udział 2 Armii Wojska Polskiego w wyzwolaniu Europy Środkowej	– ocenia militarny wkład Polaków na różnych frontach II wojny światowej

		okolicznościach powstały Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie				
--	--	--	--	--	--	--

2. SPOSOBY SPRAWDZANIA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI

- Pisemne formy sprawdzania wiedzy (sprawdziany, kartkówki- materiał z 3 ostatnich lekcji, praca z mapą/źródłem pisanym bądź niepisanym)
- Odpowiedzi ustnej (uczeń odpowiada z ławki, możliwość odpowiedzi poza forum klasy)
- Działania projektowe (projekty grupowe, indywidualne)
- Dokumentowanie procesu nabywania wiedzy i umiejętności (zeszyt, teczka pracy, portfolio)
- Uczeń w każdym półroczu powinien uzyskać minimum jedną ocenę z każdego zrealizowanego działu (sprawdzian, kartkówka)

3. KRYTERIA OCENIANIA BIEŻĄCEGO

Ocenianie bieżące ma na celu ukazanie postępów ucznia oraz udzielenie mu informacji zwrotnej na temat opanowania przez niego wiedzy i umiejętności. Może ono mieć formę oceny cyfrowej w skali 1-6, oceny wyrażonej w procentach% (0-100%) lub informacji zwrotnej.

Przygotowanie ucznia do lekcji obejmuje:

- ✓ Prowadzenie zeszytu przedmiotowego
- ✓ Posiadanie podręcznika
- ✓ Znajomość zakresu tematycznego z 3 ostatnich lekcji

Uczeń ma prawo do zgłoszenia nieprzygotowania w sytuacji awaryjnej, jest to odnotowane symbolem **X** w dzienniku w kolumnie zachowanie.

Brak zeszytu, podręcznika również odnotowuje się w dzienniku w kolumnie zachowanie – symbolem **bm**.

- Kryteria oceniania odpowiedzi ustnych

Przy odpowiedzi ustnej ocenianiu podlega:

Zrozumienie tematu

Zawartość merytoryczna

Argumentacja

Wyrażanie sądów

Stosowanie adekwatnej terminologii

Umiejętność korzystania z mapy historycznej.

Kryteria oceny za odpowiedź mają uwzględniać: koncepcję wypowiedzi, znajomość pojęć i postaci związanych z omawianym zagadnieniem oraz poprawność językową

- Kryteria oceniania prac pisemnych

Sprawdziany zapowiadane są co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem. Uczniowie otrzymują zagadnienia do sprawdzianu na przedmiotowych grupach Teams

Jeśli uczeń był nieobecny podczas pierwszego terminu sprawdzianu w dzienniku pojawi się adnotacja **U-upełnij**. Uczeń ma obowiązek napisać zaległy sprawdzian po ustaleniu terminu z nauczycielem.

Nauczyciel ma obowiązek ocenić prace uczniów w terminie 14 dni od ich napisania.

Niesamodzielność podczas sprawdzianów/kartkówek:

Uczeń konsultujący się z innym uczniem, uczeń posługujący się niedozwolonymi pomocami naukowymi (w tym urządzenia elektroniczne), chowający/niszczący swoją pracę otrzymuje uwagę z zachowania w kryterium właściwe zachowanie podczas zajęć edukacyjnych jak również ma obowiązek ponownego jej napisania.

Przeliczenie kryteriów procentowych na stopnie odbywa się według następującej skali

Celujący (6): 98% - 100%
Bardzo dobry (5): 85% -97%
Dobry (4): 70%-84%
Dostateczny (3): 50%-69%
Dopuszczający (2):30%-49%
Niedostateczny (1): 0%-29%

4. ZASADY PONOWNEGO USTALANIA STOPNIA:

- Uczeń ma prawo do poprawy każdej otrzymanej oceny minimum jeden raz o ile nauczyciel nie wskaże więcej.
- Ponowne ustalenie oceny musi nastąpić w terminie 2 tygodni od oddania pracy i nie musi być przeprowadzone w takiej samej formie jak pierwotna.
- Ponowne ustalenie oceny w przypadku oceny niedostatecznej jest obowiązkowe co najmniej raz.
- W dzienniku elektronicznym odnotowuje się cały proces ponownego ustalania oceny, a pod uwagę brany jest najwyższy stopień.

5. WARUNKI I TRYB OTRZYMANIA WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ:

- Na miesiąc przed rocznym klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej nauczyciele oraz wychowawca oddziału informują ucznia i jego rodziców o przewidywanych dla niego rocznych ocenach klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych oraz przewidywanej rocznej ocenie klasyfikacyjnej zachowania.
- Informację o ocenach przewidywanych przekazuje się pisemnie lub za pomocą dziennika elektronicznego.
- Roczne oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych oraz roczną ocenę klasyfikacyjną zachowania ustala się na tydzień przed rocznym klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej.
- Ustalona roczna ocena klasyfikacyjna nie może być niższa niż ocena przewidywana.
- Uzyskanie wyższych niż przewidywane rocznych ocen klasyfikacyjnych jest możliwe dla każdego ucznia, który wyrazi taką chęć i odbywa się w drodze rozmowy ucznia z nauczycielem nad poziomem spełnienia przez ucznia kryteriów na ocenę przewidywaną i wyższą, która może być uzupełniona wykonaniem przez ucznia wskazanych przez nauczyciela zadań.
- Uczeń powinien zgłosić nauczycielowi chęć uzyskania oceny wyższej w terminie maksymalnie tygodnia od otrzymania oceny przewidywanej.